

DELEGACJE KRAJOWE I ZAGRANICZNE

ZMIANY
2011

RAFAŁ STYCZYŃSKI

- WYDATKI W PODRÓŻY SŁUŻBOWEJ A PODATEK VAT
- WYDATKI ZWIĄZANE Z PODRÓŻĄ SŁUŻBOWĄ A KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODU
- OMÓWIENIE PROJEKTU NOWEGO ROZPORZĄDZENIA W SPRAWIE PODRÓŻY SŁUŻBOWYCH
- ZASADY ROZLICZANIA PODRÓŻY SŁUŻBOWYCH

Niniejsza **darmowa publikacja** zawiera jedynie fragment pełnej wersji całej publikacji.

Aby przeczytać ten tytuł w pełnej wersji [kliknij tutaj](#).

Niniejsza publikacja może być kopiowana, oraz dowolnie rozprowadzana tylko i wyłącznie w formie dostarczonej przez NetPress Digital Sp. z o.o., operatora [sklepu na którym można nabyć niniejszy tytuł w pełnej wersji](#). Zabronione są jakiegokolwiek zmiany w zawartości publikacji bez pisemnej zgody NetPress oraz wydawcy niniejszej publikacji. Zabrania się jej od-sprzedaży, zgodnie z [regulaminem serwisu](#).

Pełna wersja niniejszej publikacji jest do nabycia w sklepie internetowym [Salon Cyfrowych Publikacji ePartnerzy.com](#).

Wszelkie prawa zastrzeżone. Żadna część tej książki nie może być powielana ani rozpowszechniana za pomocą urządzeń elektronicznych, kopiujących, nagrywających i innych – bez pisemnej zgody wydawcy.

Wydawca: WSZECHNICA PODATKOWA
30–318 Kraków, ul. Bałuckiego 31
tel.: 12 410 54 00, faks: 12 417 16 88
e-mail: wydawnictwo@tax.pl
www.wszechnicapodatkowa.pl

ISBN: 978-83-61807-68-1

Projekt okładki: Joanna Kołacz-Śmieja

Skład: Robert Kowal

Druk: Drukarnia Skleniarz

Kraków 2011

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4	ROZDZIAŁ V	
ROZDZIAŁ I		Wydatki w podróży a VAT	33
Zagadnienia ogólne	5	ROZDZIAŁ VI	
1. Pojęcie podróży służbowej	5	Opodatkowanie wypłaconych świadczeń	37
2. Czas pracy a podróż służbowa	8	1. Wypłacane świadczenia a przychód ze stosunku pracy	37
ROZDZIAŁ II		2. Przychód a podleganie opodatkowaniu	38
Podróż służbowa w kraju	10	3. Zleceniobiorca w podróży służbowej	40
1. Dieta	10	ROZDZIAŁ VII	
2. Całodzienne wyżywienie	11	Podróże służbowe a ubezpieczenia społeczne	42
3. Zwrot kosztów	11	ROZDZIAŁ VIII	
ROZDZIAŁ III		Podróż służbowa a oddelegowanie	43
Podróż służbowa poza granicami kraju	13	1. Opodatkowanie osób oddelegowanych	44
1. Dieta	13	2. Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne osób oddelegowanych	48
2. Koszty przejazdów i dojazdów	16	3. Podstawa wymiaru składek	49
3. Zaliczka	18	ROZDZIAŁ IX	
4. Czas trwania podróży służbowej	19	Omówienie zmian dotyczących nowego rozporządzenia	51
ROZDZIAŁ IV		1. Podróże krajowe	51
Wydatki związane z podróżą służbową		2. Zmiany przy podróżach zagranicznych	52
a koszty uzyskania przychodu	21	ROZDZIAŁ X	
1. Polecenie podróży służbowej	21	Podróże służbowe w pytaniach i odpowiedziach	54
2. Rozliczanie podróży służbowej	21		
3. Dokumentowanie kosztów w podróży służbowej	22		
4. Podróż służbowa przedsiębiorcy	28		
5. Koszty w walucie obcej	31		

WSTĘP

Podróże służbowe i ich koszty stanowią nieodłączną część prowadzenia działalności gospodarczej. Obecne uwarunkowania gospodarcze często zmuszają firmy do poszukiwania kontrahentów poza granicami Polski. Konsekwencją tego jest niejednokrotnie wysyłanie pracowników w podróże służbowe, zarówno krajowe, jak i zagraniczne. W związku z tym, na pracodawcach i pracownikach ciąży obowiązek związane z rozliczaniem podróży służbowych.

Podróż służbowa pracownika wiąże się z koniecznością odpowiedniego udokumentowania i rozliczenia kosztów takiego wyjazdu. Prawidłowe rozliczenie podróży służbowej ma znaczenie zarówno dla pracowników, którzy mogą skorzystać z możliwości zwolnienia otrzymanych świadczeń od podatku dochodowego, ale również dla pracodawców i właścicieli firm. Ci ostatni mają najwięcej wątpliwości związanych z zasadami rozliczania odbywanych podróży w interesach, tym bardziej że organy podatkowe nie zajmują jednolitego stanowiska.

Konsekwencje nieprawidłowego udokumentowania czy rozliczenia delegacji mogą być dotkliwe. Niewątpliwie najdotkliwszą konsekwencją będzie brak możliwości po stronie właściciela firmy zaliczenia wskazanych wydatków do kosztów, natomiast po stronie pracownika ich opodatkowanie.

ROZDZIAŁ I

Zagadnienia ogólne

1. Pojęcie podróży służbowej

Pojęcie podróży służbowej zostało zdefiniowane w art. 77⁵ § 1 kodeksu pracy. Podróżą służbową jest **każdy wyjazd pracownika na polecenie pracodawcy poza miejscowość, w której znajduje się siedziba pracodawcy lub poza stałe miejsce pracy, w celu wykonania zadania służbowego.**

Ustawodawca nie określił, jak długo może trwać podróż służbowa. Istotne znaczenie ma fakt, że podróż służbowa charakteryzuje się tym, że pracownik wykonuje pracę **w innym miejscu, niż zostało to wskazane w umowie o pracę.** Stanowisko takie potwierdził m.in. NSA w wyroku z 7 stycznia 1999 r. (sygn. SA/Sz/793/98), w którym sąd uznał, że zadanie pracownika może być uznane za wykonywane w ramach „podróży służbowej” jedynie wtedy, gdy wykonywanie tego zadania odbywa się w miejscu, które nie jest – według umowy o pracę – miejscem stałego jej wykonywania.

Jednak w literaturze przyjmuje się, że podróż służbowa nie powinna trwać dłużej niż 3 miesiące. Ze względu na brak wyraźnej regulacji prawnej nie można wykluczyć, że w określonych przypadkach podróż służbowa może trwać dłużej. Warto tu przytoczyć wyrok SN z 13 października 1999 r. (sygn. I PKN 292/99),

zgodnie z którym zdefiniowanie pojęcia „podróży służbowej” nie może nastąpić w oderwaniu od samego pojęcia podróży. W ocenie sądu (...) „*oddelegowania pracownika na wiele lat czy też miesięcy do innego kraju w celu wykonywania tam pracy (...) nie można utożsamiać z pojęciem pozostawiania w podróży*”.

Przepisy ustaw podatkowych nie definiują pojęcia podróży służbowej. W ocenie większości sądów oraz zdaniem organów podatkowych należy w tym przypadku odwołać się do przepisów kodeksu pracy.

Zgoła odmienne stanowisko zaprezentował Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, który w wyroku z 5 marca 2007 r. (sygn. akt III SA/Wa 3827/2006) orzekł, że pojęcie „podróż służbowa” nie ma ustawowej definicji w prawie podatkowym, a sięganie do definicji zawartej w kodeksie pracy jest nieuprawnione. Należy zgodzić się z poglądem wyrażonym przez sąd. Gdyby bowiem ustawodawca chciał, aby pojęcie podróży służbowej rozumiane było tak jak ma to miejsce w prawie pracy, posłużyłby się w przepisach o podatkach dochodowych sformułowaniem podróż służbowa w rozumieniu odrębnych przepisów względnie np. prawa pracy. Takimi sformułowaniami ustawodawca się jednak nie posłużył.

Pojęcie podróży służbowej stosuje się wyłącznie do pracowników, natomiast do innych grup podatników ustawodawca używa terminu „podróż”. Oznacza to, że osób niebędących pracownikami nie dotyczy definicja podróży służbowej. Takie stanowisko potwierdziło Ministerstwo Finansów w piśmie z 28 września 2004 r. (sygn. PB5/KD-066-408-1-1439/04; Biuletyn Skarbowy 2004/5/25).

Analizując cechy typowe dla podróży służbowej, Sąd Najwyższy w wyroku z 22 lutego 2008 r. (sygn. I PK 208/07) stwierdził, że wykonywanie obowiązków pracowniczych poza stałym miejscem pracy wskazanym w umowie o pracę nie oznacza automatycznie podróży służbowej, jeśli z istoty zwykłych obowiązków pracownika nie wynika konieczność odbywania wielokrotnych podróży służbowych. Może to natomiast świadczyć o ustnym bądź dorozumianym porozumieniu stron stosunku pracy co do zmiany miejsca świadczenia pracy.

W ocenie SN o istnieniu podróży służbowej nie może również przesądzać fakt wypłacania przez pracodawcę określonych należności, albowiem w indywidualnej umowie o pracę pracodawca może zobowiązać się do zwrotu pracownikowi kosztów podróży z miejsca wykonywania pracy do miejsca zamieszkania oraz do ponoszenia kosztów zakwaterowania i utrzymania.

Delegacją jest każdy wyjazd poza stałe miejsce pracy, czyli poza daną miejscowość. W zakresie wszelkich konsekwencji polecenia wyjazdu służbowego nieistotna jest odległość między miejscowością wyjazdu (miejscowością, w której znajduje się miejsce pracy) a miejscowością będącą celem wyjazdu.

Reasumując podróż służbowa charakteryzuje się tym, że jest odbywana:

- ▶ **poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy lub poza stałym miejscem pracy;** nie będzie więc taką podróżą np. pokonywanie nawet dużych odległości w granicach administracyjnych Warszawy, czy też innego dużego miasta,
- ▶ **na polecenie pracodawcy;** może ono być wyrażone w sposób dowolny, niemniej jednak musi być oczywiste, że to pracodawca lub osoba upoważniona do działania w jego imieniu nakazała wyjazd – nie będzie więc podróżą służbową samodzielna decyzja pracownika o wyjeździe, nawet jeśli jest ona związana z załatwianiem spraw służbowych (chyba, że taka praktyka wynika z zakresu obowiązków pracownika i jest akceptowana przez pracodawcę),
- ▶ **w celu wykonania określonego przez pracodawcę zadania;** podróż służbowa powinna mieć wyznaczony cel, o którym decyduje pracodawca.

Warunki wypłaty należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu poza sferą budżetową **określa się w układzie zbiorowym pracy lub w regulaminie wynagradzania albo w umowie o pracę.**

UWAGA!!!

Postanowienia układu zbiorowego pracy, regulaminu wynagradzania lub umowy o pracę nie mogą ustalać diety za dobę podróży służbowej w wysokości niższej niż dla pracownika sfery budżetowej lub państwowej.

W przypadku, gdy układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień odnośnie zasad zwrotu kosztów z tytułu podróży służbowej, pracownikom przysługują takie same limity jak w sferze budżetowej i państwowej. Stanowisko takie potwierdził Naczelnik Podkarpackiego Urzędu Skarbowego z 26 kwietnia 2007 r. (nr PUS.I/415/2/07), w którym możemy przeczytać:

„(...) Spółka na podst. art. 77⁵ § 3 Kodeksu pracy określiła w układzie zbiorowym pracy zasady wypłaty należności za podróże służbowe pracowników. Za przejazd środkami komunikacji publicznej pracodawca zwraca pracownikowi faktycznie poniesiony koszt wynikający z rachunków (biletów), a w przypadku ich braku, według cen stosowanych przez PKP i PKS. (...) Pracodawca, który wysyła pracownika w podróż służbową, ma obowiązek zwrócić mu poniesione koszty podróży. Ich zwrot może być dokonany:

- zgodnie z wewnętrzzakładowymi przepisami zawartymi w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania lub w umowie o pracę albo

- na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19.12.2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz.U. nr 236, poz. 1990; ost. zm. Dz.U. z 2006 r. nr 227, poz. 1661) – jeżeli układ zbiorowy pracy, regulamin wynagradzania lub umowa o pracę nie zawiera postanowień w tym zakresie.

Zgodnie z przedstawionym we wniosku stanem faktycznym warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracowników Spółki określa układ zbiorowy pracy. Tak więc zwrócona pracownikowi kwota za przejazd w podróży służbowej w wysokości ceny biletu PKP lub PKS w przypadku jego braku podlega zwolnieniu zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 16 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (...).

Aktami prawnymi, do których odsyła w przytoczonym przepisie ustawodawca są dwa rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r.:

- ▶ w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz.U. Nr 236, poz. 1990 z późn.zm.),

Niniejsza **darmowa publikacja** zawiera jedynie fragment pełnej wersji całej publikacji.

Aby przeczytać ten tytuł w pełnej wersji [kliknij tutaj](#).

Niniejsza publikacja może być kopiowana, oraz dowolnie rozprowadzana tylko i wyłącznie w formie dostarczonej przez NetPress Digital Sp. z o.o., operatora [sklepu na którym można nabyć niniejszy tytuł w pełnej wersji](#). Zabronione są jakiegokolwiek zmiany w zawartości publikacji bez pisemnej zgody NetPress oraz wydawcy niniejszej publikacji. Zabrania się jej od-sprzedaży, zgodnie z [regulaminem serwisu](#).

Pełna wersja niniejszej publikacji jest do nabycia w sklepie internetowym [Salon Cyfrowych Publikacji ePartnerzy.com](#).